

Radóczné Tóth Margit

Ahová a madár sem...

Egy zimankós, hideg januári napon kollégauőmnnel helyszíni ellenőrzések lefolytatására több - csak úgy pesticsen - vidéki várost terveztünk "meglátogatni". Az ügyek széles repertoárja szerepelt az aznapi tervek között, így bérellenőrzés, adatszolgáltatás beszerzés és együttélés vizsgálata is.

A hivatali gépkocsi megérkezését követően a gépkocsivezetővel egyeztettük az úticélok helyszínét. A környezetünkben élő idős emberek régen a településeket nem a nevén, hanem a rájuk jellemző dolgokról, eseményekről nevezték el, így többek között: Piócás, Ürgés, Bicskás stb. Ezen a napon, a felsorolt települések mindegyikébe volt ügyirat. Néhány hely már ismerős volt, hiszen olyan foglalkoztatókhoz mentünk, ahol sűrűn megfordulunk. De az együttélés az más. Néztük a címet... A gépkocsivezető beütötte a GPS-be, majd elindultunk.

A város körülbelül fél órányira volt, így a kocsiban még egyszer átnéztük az ügyeket. A településhez közeledve a sofőr fejcsóválása nem sok jót sejtetett. A várostablától úgy egy kilométerre egy lyukakkal tűzdelt útra fordultunk. A tábla, mely az út mellett állt nagy betűkkel hirdette "Szeméttelep". Döcögünk, csúszkálunk az úton. Egyszer csak az út bal oldalán, néhány ház körvonala rajzolódott ki a semmiből. Tudtuk, lassan megérkezünk. A földútra fordulva, mely a téli hidegben kővé fagyott, lassan haladtunk. A gépkocsi hangjára a soron lévő épületekből sorra jelentek meg a lakók: házanként 1-2 fiatal, életerős férfi, 4-5 kutya a lábuknál, amelyek fajtájuktól és méretüktől függően vagy a kerítésen "kikandikálva", vagy az első rést keresve veszettül ugattak. Természetesen - ahogy az ilyenkor lenni szokott - a sor legutolsó háza volt úticélunk állomása.

A ház valamikor a 70-es években épülhetett, a kerítésén - már ami megmaradt - a mosott ruha volt csonttá fagyva, hanyagul feldobálva.

A kutyák ugatására egy fiatal férfi - akit nevezzünk csak egyszerűen Aladárnak - jelent meg a kapuban. A bemutatkozásunkat és az ellenőr igazolványunk felmutatását követően széles mosollyal invitált be a házba. A gépkocsivezető látván a környező, kíváncsi tekinteteket, jelzésképpen magára zárta a kocsit és jelezte együttérez velünk és ott vár ránk, de siessünk...

Aladár, míg a bejárati ajtóig értünk, felhúzta egyébként sem hosszú nadrágjának szarát és megvillantotta bokáját "ékesítő" bokabilincsét. Miután közöltük vele, hogy nem őt keressük, kinyitotta a valamikor üveges bejárati ajtót, ahol az üveg helyén már csak neylon volt, majd

egy régi vastag szőnyeg - mely most a hőszi getelő, nyáron a szűnyogháló szerepét töltötte be - felre húzása után bejutottunk a házba.

Éltelt néhány pillanat, mire szemünk megszokta a felhomályt, és orrunk a kellemetlen szagot. A fál valamikor erős piros színűre lett mázolva, de ma már a korom, a por és a pókháló együttese szinte fekete árnyalatot adott neki. Néhány játékon és be nem azonosítható tárgyon átbukdácsolva invitált a konyhába, alól a kis kályhán egy nagy fazékban fertelmes büzt árasztva rotyogott valami. A kályha mellett egy kisszéken rózsás, rakott szoknyájában pipáját szivogatva tanyázott, egy idősebb nő. Aladár bemutatásképpen csak annyit mondott róla, hogy ő a nagymama. Úgy vettük észre, Ő a főnök a házban, így neki is bemutatkoztunk és elmondtuk, mi járatban vagyunk. Aladár nundezió alatt ott scrtepertélt körülöttünk, mindenáron a központba szeretett volna kerülni. A nagymama egy darabig türt, majd mély, bagós hangon - számunkra ismeretlen nyelven - mondott valamit Aladárnak, aki elsomfordált az egyik, ajtó helyett szintén szőnyeggel eltakart szobába.

Hellyel kínáltak minket az ablak előtt álló asztálnál, amin éppen három macska tisztogatta magát, a széken meghatározhatatlan színű rongyon, egy kisebb kutya szundikált. Udvariasan visszautasítottuk a szíves invitálást, mondván, hogy most szálltunk ki a gépkocsiból és jócsik kinyújtóztatni végtagjainkat...

Időközben egy másik sötét helyiségből három apró gyermek bújt elő álmosan, borzosan, maszatosan, mindegyik egy náluk több számmal nagyobb pólóban. (Mi annak idején az óvodába vittünk ilyen "apapólót", hogy a gyermekeink a foglalkozások alatt ne kenjék össze a ruhájukat.) A nagymama csak úgy mellékesen megjegyezte:

- Gethesek, nem lehetett őket óvodába vinni.

Igénylőnk - nevezzük Boldizsárnak - ekkor jelent meg a konyhában. Neki is elmondtuk jövetelünk okát, majd személyes okmányáiból feiveztük adatait és nyilatkozatát jegyzőkönyvben rögzítettük.

Tanúként Boldizsár a szintén itt lakó nevelt lányát és menyét jelölte meg. A két nő, a gyerekekkel ellentétben sminkben, és mondhatjuk, a legújabb divat szerint felöltözve bújt elő a sötét szobából. Őket is meghallgattuk.

Mielőtt indulni készültünk, a nagymama még megjegyezte, hogy nagy szükségük lenne a pénzre, hisz egyedül Boldizsár keres a családban, mert Aladár lakhelyelhagyási tilalom miatt nem mehet sehová, a lányok csak GYES-t kapnak és sok az éhes száj.

Aladar is előhíjt a szobából a nyomatlanság kedvéért hogy újra középpontba kerüljön megjegyezte:

- Nagyon kell az a pénz, ha nem adják meg, bemegyünk oszt megkeressük magukat...

Közöltük vele, hogy a mi feladatunk csak a nyilatkozatok jegyzőkönyvben történő rögzítése volt, a döntés már nem rajtunk múlik.

Boldizsár kikísért minket a kocsihoz. A szomszédok még mindig a kapukban álltak kíváncsian tekintettek felénk. Aladár, aki utánunk somfordált, az utolsó szó jogán, mielőtt beszálltunk, odavetette:

- Lássák, ezek mind a tesvéreim, ha kell mind segít nekem...

Bepattantunk a kocsiba és a sofőr látván arcunkra fagyott mosolyt, gyorsan megfordult és a hepehupás úton megpróbálta a leggyorsabban elhagyni az utcát.

A következő ügyünket már a város könyvelőirodájában kellett vizsgálni, ahol már, mint régi jó ismerősöket fogadtak.

Az ügyintéző kérdésére elmondtuk, merre jártunk. A szobában dolgozó nők dermedten összenéztek, majd egyikük megkérdezte:

- Most őszintén, Ti egyedül mentetek oda? - majd halvány mosollyal az arcán hozzátette: Oda még a madár sem mer berepülni, mert nem jön ki élve...

Kérdő tekintetünkre elmesélték, hogy ott veszélyes emberek élnek. Többször volt már razia, és az összetűzések a hatóság és az ott lakók között, halálos áldozattal is járt, így ma már a rendvédelmi szervek is 2-3 autóval mennek ki, ha nagyon muszáj.

Talán fel sem fogtuk, hogy mit mondtak, folytattuk utunkat a további ellenőrzések helyszínére, vizsgáltuk a béreket és beszereztük a hiányzó adatszolgáltatásokat.

Miután az ügyet lezártuk és leadtuk a társosztálynak, kollégánommal visszaidéztük Aladár mondatait, miszerint "megkeressük magukat". Tudtuk, hogy sem a nagymama, sem a lakhelyelhagyási tilalom nem engedi meg számára, hogy fenyegetőzését beváltsa, de azért néhány napig, a munkaidő végén amikor kiléptünk a Hivatal ajtaján óvatosságból azért, mindig körülnéztünk.